

PRESUDA SUDA

18. studenoga 2003. (*)

„Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti – Bilateralna konvencija između države članice i treće zemlje o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje – Članci 28. UEZ-a i 30. UEZ-a – Uredba (EEZ) br. 2081/92 – Članak 307. UEZ-a – Sukcesija država u pogledu međunarodnih ugovora”

U predmetu C-216/01,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je uputio Handelsgericht Wien (Austrija), u postupku koji je u tijeku pred tim sudom između

Budějovický Budvar, národní podnik

i

Rudolf Ammersin GmbH,

o tumačenju članaka 28. UEZ-a, 30. UEZ-a i 307. UEZ-a i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 208, str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća br. 535/97 od 17. ožujka 1997. (SL L 83, str. 3.),

SUD (puni sastav),

u sastavu: V. Skorius, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans (izvjestitelj), C. Gulmann i J. N. Cuncha Rodrigues (predsjednici vijeća), D. A. O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric i S. von Bahr, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Tizzano,

tajnik: H. von Holstein, zamjenik tajnika,

uzimajući u obzir pismena očitovanja koja su podnijeli:

- za Budějovický Budvar, národní podnik, S. Kommar, *Rechtsanwalt*,
- za Rudolf Ammersin GmbH, C. Hauer, *Rechtsanwalt*,
- za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,
- za njemačku vladu, W.-D. Plessing i A. Dittrich, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, G. de Bergues i L. Bernheim, u svojstvu agenata,

- za Komisiju Europskih zajednica, A.-M. Rouchaud, u svojstvu agenta, i B. Wägenbaur, *Rechtsanwalt*,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja društva Budějovický Budvar, národní podnik, koje zastupa S. Kommar; društva Rudolf Ammersin GmbH, koje zastupaju C. Hauer, D. Ohlgart i B. Goebel, *Rechtsanwälte*; i Komisije, koju zastupaju A.-M. Rouchaud i B. Wägenbaur, na raspravi održanoj 19. studenog 2002.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. svibnja 2003.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 26. veljače 2001., koje je Sud zaprimio 25. svibnja 2001., Handelsgericht Wien (Trgovački sud u Beču) uputio je, na temelju članka 234. UEZ-a, zahtjev za prethodnu odluku o četiri pitanja o tumačenju članaka 28. UEZ-a, 30. UEZ-a i 307. UEZ-a te Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 208, str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća br. 535/97 od 17. ožujka 1997. (SL L 83, str. 3.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2081/92).
- 2 Ta su pitanja postavljena u okviru spora između Budějovický Budvara, národní podnik (u daljnjem tekstu: Budvar), pivovare sa sjedištem u gradu České Budějovice (Češka Republika) i trgovačkog društva Rudolf Ammersin GmbH (u daljnjem tekstu: Ammersin) sa sjedištem u Beču (Austrija) koje se bavi distribucijom pića, povodom zahtjeva Budvara da se Ammersinu zabrani da pivo proizvedeno u pivovari Anheuser-Busch Inc. (u daljnjem tekstu: Anheuser-Busch) sa sjedištem u Saint Louisu (Sjedinjene Američke Države) stavlja na tržište pod nazivom American Bud, zbog toga što je na temelju raznih bilateralnih sporazuma sklopljenih između Češke Republike i Republike Austrije u toj državi članici naziv Bud rezerviran za pivo proizvedeno u Češkoj Republici.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 3 Člankom 34. stavkom 1. Bečke konvencije o sukcesiji država u pogledu međunarodnih ugovora od 23. kolovoza 1978. predviđa se sljedeće: Kad se jedan ili više dijelova područja neke države odvoji da bi stvorili jednu ili više država, bez obzira na to da li država prednica i dalje postoji:

(a) svaki ugovor koji je na dan sukcesije država bio na snazi za čitavo područje države prednice ostaje na snazi za svaku tako stvorenu državu sljednicu;

(b) svaki ugovor koji je na dan sukcesije država bio na snazi samo za onaj dio područja države prednice koji je postao država sljednica ostaje na snazi samo za tu državu sljednicu.

Pravo Zajednice

4 Prvi i drugi stavak članka 307. UEZ-a glase:

„Odredbe ovoga Ugovora ne utječu na prava i obveze koje proizlaze iz sporazuma sklopljenih prije 1. siječnja 1958. ili, za države pristupnice, prije datuma njihova pristupanja, a koje su sklopile jedna ili više država članica s jedne strane te jedna ili više trećih zemalja s druge strane. Ako ti sporazumi nisu sukladni ovom Ugovoru, dotična država članica ili dotične države članice poduzimaju sve odgovarajuće korake za otklanjanje utvrđenih neusklađenosti. U tu svrhu države članice po potrebi pomažu jedna drugoj i, ako je to potrebno, zauzimaju zajednički stav.” [neslužbeni prijevod]

5 U sedmoj uvodnoj izjavi Uredbe 2081/92 navodi se da postoji različitost u nacionalnim praksama za primjenu registriranih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla; [...] da je potrebno predvidjeti pristup Zajednice; [...] da će okvir pravila Zajednice o zaštiti omogućiti razvoj oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti budući da će, stvaranjem jedinstvenijeg pristupa, takav okvir osigurati pošteno tržišno natjecanje između proizvođača proizvoda koji nose takve oznake i povećati vjerodostojnost proizvoda u očima potrošača. [neslužbeni prijevod]

6 Člankom 1. stavcima 1. i 2. Uredbe br. 2081/92 predviđa se sljedeće:

1. „Ovom se Uredbom određuju pravila za zaštitu oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda namijenjenih ljudskoj potrošnji, iz Priloga II. Ugovoru te prehrambenih proizvoda iz Priloga I. ovoj Uredbi i poljoprivrednih proizvoda iz Priloga II. ovoj Uredbi.

[...]

2. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje druge posebne odredbe Zajednice.” [neslužbeni prijevod]

7 U Prilogu I. navedenoj Uredbi, pod naslovom „Prehrambeni proizvodi iz članka 1. stavka 1.”, u prvoj se alineji navodi „Pivo”.

8 Člankom 2. stavcima 1. i 2. Uredbe br. 2081/92 predviđa se sljedeće:

1. „Zaštita oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode od strane Zajednice dobiva se u skladu s ovom Uredbom.

2. U smislu ove Uredbe:

(a) oznaka izvornosti: znači naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, države, koji se koristi za označivanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:

– koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili države, i

– čija kvaliteta ili karakteristike, značajno ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine i čija se proizvodnja, prerada i priprema odvijaju u definiranom zemljopisnom području;

(b) oznaka zemljopisnog podrijetla: znači naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje, koji se koristi za označivanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:

– koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili zemlje, i

– koji posjeduje određenu kakvoću, ugled ili druge karakteristike koje se mogu pripisati tom zemljopisnom podrijetlu i čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvijaju u definiranom zemljopisnom području.”[neslužbeni prijevod]

9 Člancima od 5. do 7. Uredbe br. 2081/92 utvrđuje se postupak, koji se naziva uobičajenim postupkom, registriranja oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti iz članka 2. te uredbe. U skladu s člankom 5. stavkom 4. navedene uredbe, zahtjev za registraciju šalje se državi članici u kojoj se dotično zemljopisno područje nalazi. U skladu s člankom 5. stavkom 5. prvim podstavkom te uredbe, država članica verificira da je zahtjev opravdan i dostavlja ga Komisiji Europskih zajednica.

10 S obzirom da ispitivanje zahtjeva za registraciju od strane Komisije traje određeno vrijeme i s obzirom da se državi članici, dok se ne donese odluka o registraciji naziva, mora pružiti privremena nacionalna zaštita, Uredbom br. 535/97, iza prvog podstavka u članku 5. stavku 5. Uredbe br. 2081/92, dodan je sljedeći tekst:

„Država članica, samo privremeno, može u smislu ove Uredbe dodijeliti zaštitu na nacionalnoj razini nazivu dostavljenom na propisani način i, ako je potrebno, odrediti razdoblje prilagodbe od datuma te dostave; [...]

Takva privremena nacionalna zaštita prestaje s datumom donošenja odluke o registraciji u skladu s ovom Uredbom. [...]

Za posljedice takve nacionalne zaštite, ako naziv nije registriran u skladu s ovom Uredbom, isključivo je odgovorna predmetna država članica.

Mjere koje države članice poduzmu na temelju drugog podstavka imaju učinak samo na nacionalnoj razini; one nemaju učinak na trgovinu između država članica.” [neslužbeni prijevod]

11 Člankom 12. Uredbe br. 2081/92 predviđa se sljedeće:

„1. Ne dovodeći u pitanje međunarodne sporazume, ova se Uredba pod sljedećim uvjetima može primjenjivati na poljoprivredne ili prehrambene proizvode iz trećih zemalja:

– treća je zemlja u stanju pružiti jamstva identična ili odgovarajuća onima iz članka 4.,

– dotična treća zemlja ima mehanizme kontrole iste ili ekvivalentne onima utvrđenima člankom 10.,

– dotična treća zemlja spremna je odgovarajućim poljoprivrednim [ili] prehrambenim proizvodima koji dolaze iz Zajednice pružiti zaštitu ekvivalentnu zaštiti dostupnoj u Zajednici.

2. Ako je zaštićeni naziv treće zemlje istovjetan zaštićenom nazivu u Zajednici, registracija se odobrava uzimajući u obzir lokalnu i tradicionalnu uporabu i stvarni rizik zabune.

Uporaba takvih naziva odobrava se samo ako je država podrijetla proizvoda jasno i vidljivo označena na etiketi.”[neslužbeni prijevod]

12 Člankom 17. Uredbe br. 2081/92 utvrđuje se postupak registracije, koji se naziva pojednostavljenim postupkom, a primjenjuje se na registraciju naziva koji već postoje na datum stupanja te uredbe na snagu. Njime se propisuje, između ostalog, da u roku od šest mjeseci od stupanja Uredbe br. 2081/92 na snagu države članice moraju obavijestiti Komisiju o nazivima koje žele registrirati prema tom postupku.

13 Kako bi se uzela u obzir osobito činjenica da je prvi prijedlog za registraciju oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti koji je Komisija trebala sastaviti na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe br. 2081/92 podnesen Vijeću Europske unije tek u ožujku 1996., kada je veći dio petogodišnjega prijelaznog razdoblja predviđenog člankom 13. stavkom 2. te uredbe već protekao, u Uredbi br. 535/97, koja je stupila na snagu 28. ožujka 1997., članak 13. stavak 2. zamijenjen je sljedećim tekstom:

„Odstupajući od stavka 1. točke (a) i (b), države članice mogu zadržati nacionalne sustave koji omogućuju uporabu naziva registriranih u skladu s člankom 17. tijekom razdoblja od najviše pet godina od datuma objave registracije, pod uvjetom da:

– su proizvodi stavljeni na tržište na zakonit način, uz korištenje navedenih naziva najmanje pet godina prije dana objave ove Uredbe,

– su poduzeća stavila predmetne proizvode na tržište na zakonit način, koristeći te nazive kontinuirano tijekom razdoblja navedenog u prvoj alineji,

– je na etiketi jasno označeno stvarno podrijetlo proizvoda.

Međutim, ovo odstupanje ne može dovesti do slobodnog stavljanja proizvoda na tržište države članice u kojoj su takvi nazivi zabranjeni.” [neslužbeni prijevod]

Nacionalno pravo

- 14 Republika Austrija i Čehoslovačka Socijalistička Republika sklopile su 11. lipnja 1976. sporazum o zaštiti oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih oznaka koje upućuju na izvor poljoprivrednih i industrijskih proizvoda (u daljnjem tekstu: bilateralna konvencija).
- 15 Nakon odobrenja i ratifikacije navedena je bilateralna konvencija objavljena u *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* od 19. veljače 1981. (BGBl. br. 1981/75). U skladu s njezinim člankom 16. stavkom 2., bilateralna konvencija stupila je na snagu 26. veljače 1981. na neodređeno vrijeme.
- 16 Člankom 1. bilateralne konvencije predviđa se sljedeće:
- „Svaka država ugovornica obvezuje se poduzeti sve potrebne mjere u svrhu osiguranja učinkovite zaštite od nepoštenog tržišnog natjecanja tijekom trgovanja u pogledu oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih oznaka koje upućuju na podrijetlo poljoprivrednih i industrijskih proizvoda u kategorijama iz članka 5. i navedenih u sporazumu predviđenom člankom 6., kao i naziva i ilustracija iz članaka 3. i 4. i članka 8. stavka 2.” [neslužbeni prijevod]
- 17 U skladu s člankom 2. bilateralne konvencije:
- „Oznake podrijetla, oznake izvornosti i druge oznake koje upućuju na podrijetlo u smislu ovog sporazuma jesu sve oznake koje se izravno ili neizravno odnose na podrijetlo proizvoda. Takva se oznaka općenito sastoji od zemljopisnog podatka. Ona može, međutim, sadržavati i druge informacije, ako se to u mjerodavnim potrošačkim krugovima zemlje podrijetla, u vezi s tako označenim proizvodom, smatra upućivanjem na zemlju proizvodnje. Osim navođenja podrijetla iz točno određenog zemljopisnog područja, gore navedene oznake mogu također sadržavati podatke o kakvoći predmetnog proizvoda. Te posebne značajke proizvoda uvjetovane su isključivo ili pretežito zemljopisnim ili ljudskim utjecajem.” [neslužbeni prijevod]
- 18 Člankom 3. stavkom 1. bilateralne konvencije predviđa se sljedeće:
- „[...] čehoslovačke oznake navedene u sporazumu, predviđene člankom 6., rezervirane su u Republici Austriji isključivo za čehoslovačke proizvode.” [neslužbeni prijevod]
- 19 U članku 5. stavku 1.B točki 2. bilateralne konvencije, kao jedna od kategorija čeških proizvoda na koje se odnosi zaštita utvrđena tom konvencijom navodi se pivo.
- 20 U članku 6. bilateralne konvencije navodi se sljedeće: Oznake pojedinih proizvoda koje ispunjavaju uvjete navedene u člancima 2. i 5., koje uživaju zaštitu na temelju sporazuma i koje stoga nisu generički nazivi, nabrojat će se u sporazumu koji će zaključiti vlade dviju država ugovornica. [neslužbeni prijevod]
- 21 Članak 7. navedene bilateralne konvencije glasi:
- „1. Ako se nazivi i oznake koji su zaštićeni u skladu s člancima 3., 4., 6. i člankom 8. stavkom 2. ovoga sporazuma upotrebljavaju za proizvode u komercijalne svrhe suprotno tim odredbama, posebno za njihovo predstavljanje ili ambalažu, ili na računima, teretnim listovima ili drugim poslovnim dokumentima, ili pri oglašavanju,

za djelovanje protiv nepoštenog tržišnog natjecanja ili za suzbijanje zabranjenih oznaka na drugi način primjenjuju se sve sudske i upravne mjere koje su na raspolaganju u skladu sa zakonodavstvom države ugovornice u kojoj se traži zaštita, u skladu s uvjetima navedenim u tom zakonodavstvu i s člankom 9.

2. Tamo gdje postoji rizik zabune u trgovanju, stavak 1. također se primjenjuje ako se oznake zaštićene sporazumom koriste u preinačenom obliku ili za druge proizvode osim onih kojima su dodijeljene u sporazumu iz članka 6.

3. Stavak 1. primjenjuje se i ako se oznake zaštićene sporazumom koriste u prijevodu ili uz pozivanje na stvarni izvor ili s dodacima kao što su „stil”, „vrsta”, „kao što se proizvodi u”, „imitacija” ili slično.

4. Stavak 1. ne primjenjuje se na prijevode oznaka iz jedne države ugovornice u kojoj je taj prijevod kolokvijalna riječ na jezik druge države ugovornice.” [neslužbeni prijevod]

22 Člankom 16. stavkom 3. bilateralne konvencije predviđa se da dvije ugovorne stranke mogu otkazati konvenciju uz pismenu obavijest diplomatskim kanalima najmanje godinu dana unaprijed.

23 U skladu s člankom 6. bilateralne konvencije, sporazum o njezinoj primjeni („bilateralni sporazum”) zaključen je 7. lipnja 1979. Na temelju njegova članka 2. stavka 1., taj je sporazum stupio na snagu u istom trenutku kad i bilateralna konvencija, odnosno 26. veljače 1981. Objavljen je u *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* od 19. veljače 1981. (BGBl. br. 1981/76).

24 U Prilogu B bilateralnom sporazumu navedeno je sljedeće:

„Čehoslovačke oznake za poljoprivredne i industrijske proizvode [...]

B. Prehrambeni i poljoprivredni proizvodi (osim vina) [...]

2. Pivo

Češka Socijalistička Republika [...]

Bud

Budějovické pivo

Budějovické pivo Budvar

Budějovický Budvar [...]

25 Češko nacionalno vijeće objavilo je 17. prosinca 1992. da se, u skladu s prevladavajućim načelima međunarodnog prava i u opsegu koje ono predviđa, Češka Republika od 1. siječnja 1993. smatra obvezanom multilateralnim i bilateralnim sporazumima čija je Češka i Slovačka Federativna Republika bila ugovorna stranka toga datuma.

26 Ustavnim zakonom br. 4/1993 od 15. prosinca 1992. Češka Republika potvrdila je da preuzima prava i obveze Češke i Slovačke Federativne Republike koja su postojala na temelju međunarodnog prava na datum prestanka njezina postojanja.

27 U priopćenju saveznog kancelara o bilateralnim sporazumima koji su na snazi između Republike Austrije i Češke Republike (BGBl. III br. 1997/123; u daljnjem tekstu: priopćenje saveznog kancelara) navodi se sljedeće:

„Na temelju zajedničkog ispitivanja bilateralnih sporazuma između Republike Austrije i Češke Republike koje su provela nadležna tijela dviju država, utvrđeno je da su, u skladu s opće priznatim pravilima međunarodnog prava, 1. siječnja 1993., na dan kada je Češka Republika na odgovarajućem području naslijedila bivšu Češku i Slovačku Federativnu Republiku, na snazi bili sljedeći bilateralni sporazumi između Republike Austrije i Češke Republike, koje otada primjenjuju nadležna tijela u okviru zakonodavnih sustava dvaju zemalja:

[...]

19. Sporazum između Republike Austrije i Čehoslovačke Socijalističke Republike o zaštiti oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih oznaka koje upućuju na izvor poljoprivrednih i industrijskih proizvoda i protokol od 30. studenog 1977.

Beč, 11. lipnja 1976. (BGBl. br. 75/1981)

[...]

26. Sporazum o provedbi Sporazuma između Republike Austrije i Čehoslovačke Socijalističke Republike o zaštiti oznaka podrijetla, oznaka izvornosti i drugih oznaka koje upućuju na izvor poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Prag, 7. lipnja 1979. (BGBl. br. 76/1981)

[...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

28 Budvar stavlja na tržište pivo, posebno pod nazivima Budějovický Budvar i Budweiser Budvar, te izvozi pivo naziva Budweiser Budvar, posebice u Austriju.

29 Ammersin stavlja na tržište, između ostalog, pivo naziva American Bud, proizvedeno u pivovari Anheuser-Busch, koje kupuje od društva Josef Sigl KG (u daljnjem tekstu: Josef Sigl) sa sjedištem u Obertrumu (Austrija), koje je jedini austrijski uvoznik tog piva.

30 Aktom kojim pokreće postupak Budvar je 22. srpnja 1999. zatražio od suda koji je uputio zahtjev da se Ammersinu u okviru njegovih trgovačkih djelatnosti na austrijskom području zabrani da naziv Bud ili slične oznake koje bi lako mogle izazvati zabunu upotrebljava za pivo ili sličnu robu ili u vezi s takvom robom, osim ako se radi o proizvodima Budvara. Osim toga, Budvar je zatražio uklanjanje svih

oznaka protivnih joj zabrani, polaganje računa i objavu presude. Tužba je bila popraćena zahtjevom za privremene mjere.

- 31 Tužba Budvara u glavnom postupku u biti se zasniva na dva različita tužbena razloga.
- 32 Prvo, Budvar ističe da je naziv American Bud, koji je registriran kao žig u korist Anheuser-Buscha, sličan njegovim vlastitim prioritetnim žigovima zaštićenim u Austriji, a to su Budweiser, Budweiser Budvar i Bud, što bi lako moglo dovesti do zabune u smislu zakonodavstva o nepoštenom tržišnom natjecanju.
- 33 Drugo, Budvar tvrdi da je uporaba oznake American Bud za pivo iz države koja nije Češka Republika protivna odredbama bilateralne konvencije jer je, na temelju članka 6. te konvencije, oznaka Bud, navedena u Prilogu B bilateralnom sporazumu, zaštićena oznaka te je stoga rezervirana isključivo za češke proizvode.
- 34 Sud koji je uputio zahtjev je 15. listopada 1999. odobrio privremene mjere koje je tražio Budvar.
- 35 Tužba protiv tih mjera koju je Ammersin uložio Oberlandesgerichtu Wien (visokom pokrajinskom sudu u Beču) (Austrija) odbijena je, kao i žalba pred Oberster Gerichtshofom (vrhovnim sudom) (Austrija). Nakon završetka postupka privremene pravne zaštite, pred Handelsgerichtom Wien vodi se rasprava o glavnoj tužbi.
- 36 Sud koji je uputio zahtjev primjećuje da je Budvar prije podizanja tužbe u glavnom postupku već podigao tužbu pred Landesgerichtom Salzburg (pokrajinskim sudom u Salzburgu) (Austrija), koja je bila jednaka i u pogledu svrhe i u pogledu zakonske osnove, ali je bila upućena protiv Josefa Sigla.
- 37 U tom usporednom slučaju Landesgericht Salzburg naložio je privremene mjere koje je zatražio tužitelj, a Oberlandesgericht Linz (visoki pokrajinski sud u Linzu) (Austrija) odbio je žalbu uloženu protiv tog naloga. Rješenjem od 1. veljače 2000. Oberster Gerichtshof odbio je zahtjev za reviziju rješenja izdanog u postupku zbog prvotne žalbe i potvrdio privremene mjere.
- 38 Sud koji je uputio zahtjev tvrdi da je nalog Oberster Gerichtshofa u biti zasnovan na sljedećim razlozima.
- 39 Oberster Gerichtshof, koji je ograničio svoje ispitivanje na tužbeni razlog povezan s bilateralnom konvencijom, utvrdio je da traženi sudski nalog protiv Josefa Sigla, tuženika, može predstavljati prepreku slobodnom kretanju robe u smislu članka 28. UEZ-a.
- 40 Ustvrdio je, međutim, da je ta prepreka spojiva s člankom 28. UEZ-a jer zaštita oznake Bud predviđena bilateralnom konvencijom jest zaštita industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a.
- 41 Nacionalni sud navodi da je Oberster Gerichtshof ustvrdio da je oznaka Bud „jednostavna zemljopisna oznaka ili posredna oznaka podrijetla”, drugim riječima oznaka za koju nije potrebno poštovati jamstva povezana s oznakama izvornosti – kao što su proizvodnja u skladu s normama kakvoće ili proizvodnje, koje donose i

nadgledaju tijela, ili posebna svojstva proizvoda. Osim toga, oznaka Bud uživa „apsolutnu zaštitu”, to jest zaštitu neovisnu o postojanju rizika zabune ili zavaravanja potrošača.

42 S obzirom na argumente koji su mu podneseni, nacionalni sud smatra da postoji opravdana sumnja u pogledu točnih odgovora na pitanja o pravu Zajednice postavljena u glavnom postupku, posebno zato što na osnovi sudske prakse Suda nije moguće utvrditi jesu li oznake zemljopisnog podrijetla koje se naziva „jednostavne”, kod kojih ne postoji rizik zavaravanja potrošača, također obuhvaćene zaštitom industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a.

43 U tim okolnostima Handelsgericht Wien odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„(1) Je li primjena odredbe bilateralnog sporazuma zaključenog između države članice i treće zemlje, kojom se jednostavnoj/posrednoj oznaci zemljopisnog podrijetla koja u zemlji podrijetla nije naziv regije, mjesta ni države, neovisno o mogućem zavaravanju, pruža apsolutna zaštita kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla u smislu Uredbe br. 2081/92, spojiva s člankom 28. UEZ-a i/ili Uredbom br. 2081/92, ako se primjenom te odredbe može spriječiti uvoz proizvoda koji se zakonito stavlja na tržište u drugoj državi članici?

(2) Vrijedi li ovo i ako se oznaka zemljopisnog podrijetla koja u zemlji podrijetla nije naziv regije, mjesta ni države u zemlji podrijetla ne shvaća kao zemljopisna oznaka točno određenog proizvoda, ni kao jednostavna ili posredna oznaka zemljopisnog podrijetla?

(3) Vrijede li odgovori na prvo i drugo pitanje i u slučaju kada se radi o bilateralnom sporazumu koji je država članica s državom sljednicom izvorne druge države ugovornice sklopila prije pristupanja Europskoj uniji i koji je, na temelju izjave vlade, nastavio vrijediti nakon pristupanja te države članice Europskoj uniji?

(4) Obvezuje li drugi stavak članka 307. UEZ-a državu članicu da tumači takav bilateralni sporazum, sklopljen između te države članice i treće zemlje prije pristupanja države članice EU-u, u skladu s pravom Zajednice kao što je navedeno u članku 28. UEZ-a i/ili Uredbi br. 2081/92, tako da njima propisana zaštita jednostavne/posredne oznake zemljopisnog podrijetla koja u zemlji podrijetla ne predstavlja naziv regije, mjesta ni države, obuhvaća samo zaštitu od zavaravanja, a ne apsolutnu zaštitu kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla u smislu Uredbe br. 2081/92?

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

Očitovanja podnesena Sudu

44 Budvar tvrdi da se predmet glavnog postupka odnosi na odredbe bilateralnog sporazuma koji su sklopile država članica i treća zemlja na koju se, u skladu s prvim

stavkom članka 307. UEZ-a, ne primjenjuje pravo Zajednice. Tumačenje takvih odredaba pod isključivom je nadležnošću nacionalnog suda. U tim okolnostima odlučivanje Suda o prethodnim pitanjima nepotrebno je i nedopušteno.

- 45 Prema tvrdnji austrijske vlade, dio prvoga pitanja koje se odnosi na spojivost zaštite koja se uživa na temelju bilateralne konvencije s Uredbom br. 2081/92 nije dopušten. Pitanje je hipotetske naravi utoliko što odluka kojom se upućuje prethodno pitanje ne sadržava dokaze o tome da je ijedan od predmetnih proizvoda registriran ili ga se namjerava registrirati u smislu te uredbe.
- 46 Komisija tvrdi da se postavlja pitanje jesu li prethodna pitanja hipotetske naravi i kao takva nedopuštena, posebno s obzirom na činjenicu da se, kao prvo, sud koji je uputio zahtjev očigledno ne slaže s tumačenjem bilateralne konvencije koje je iznio Oberster Gerichtshof u nalogu za privremenu mjeru od 1. veljače 2000. u pogledu apsolutne naravi zaštite koja se pruža na temelju te konvencije; kao drugo, da sud koji je uputio zahtjev ne navodi koju vrstu zaštite, po njegovu mišljenju, uživa naziv koji je predmet u glavnom postupku; i kao treće, da ne objašnjava ni je li gore navedeno tumačenje za njega obvezujuće

Ocjena Suda

- 47 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da je, u okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova koja je određena člankom 234. UEZ-a, isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Zajednice, Sud je u načelu dužan donijeti odluku. O prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud može se odbiti odlučiti samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Zajednice nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (vidjeti između ostalog presudu od 13. ožujka 2001., *PreussenElektra*, C-379/98, Zb., str. I-2099., t. 38. i 39.).
48. Prema tvrdnji Budvara, pitanja suda koji je uputio zahtjev nedopuštena su zato što se, s obzirom na primjenjivost prvoga stavka članka 307. UEZ-a, predmet glavnog postupka tiče samo tumačenja pravila nacionalnog prava, odnosno bilateralne konvencije i sporazuma (u daljnjem tekstu: predmetni bilateralni sporazumi), a na taj se predmet ne primjenjuje pravo Zajednice.
- 49 U tom pogledu treba samo napomenuti sljedeće: prvo, da se treće i četvrto pitanje odnose upravo na ispravno tumačenje članka 307. UEZ-a s obzirom na okolnosti predmeta glavnog postupka, dok se prvo i drugo pitanje odnose na tumačenje odredaba prava Zajednice, i to članaka 28. i 30. UEZ-a te Uredbe br. 2081/92, kako bi se sudu koji je uputio zahtjev omogućilo utvrđivanje usklađenosti predmetnih nacionalnih pravila s pravom Zajednice. Nema dvojbe o relevantnosti takvog ispitivanja s obzirom na moguću primjenu članka 307. UEZ-a na predmetni slučaj.

- 50 Nadalje, u pogledu tvrdnje austrijske vlade da je dio prvoga pitanja vezan uz Uredbu br. 2081/92 hipotetske naravi, valja utvrditi da se predmet u glavnom postupku odnosi na zahtjev Budvara da mu se prizna pravo koje bi dovelo do izricanja zabrane Ammersinu da stavlja na tržište određenu robu pod zaštićenom oznakom, čija se sukladnost sa sustavom uspostavljenim Uredbom br. 2081/92 dovodi u pitanje, bez obzira na to je li došlo do registracije u skladu sa sustavom uspostavljenim tom uredbom. Stoga to pitanje ni u kojem slučaju nije hipotetske naravi.
- 51 Naposljetku, u pogledu argumenata Komisije, dovoljno je reći da su razne hipoteze koje je sud koji je uputio zahtjev postavio o naravi naziva koji je predmet u glavnom postupku samo premise na kojima se temelje postavljena pitanja, čiju ispravnost Sud ne razmatra.
- 52 Iz svega gore navedenog može se zaključiti da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Meritum

Prvo pitanje

- 53 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se jednostavnoj i posrednoj oznaci zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici protivna Uredbi br. 2081/92 ili članku 28. UEZ-a.
- 54 To se pitanje bavi hipotezom da je naziv Bud jednostavna i posredna oznaka zemljopisnog podrijetla, to jest naziv koji nije izravno povezan s određenom kakvoćom, ugledom ili drugom karakteristikom proizvoda i njegovim specifičnim zemljopisnim podrijetlom, tako da nije obuhvaćen područjem primjene članka 2. stavka 2. točke (b) Uredbe br. 2081/92 (vidjeti presudu od 7. studenog 2000., Warsteiner Brauerei, C-312/98, Zb., str. I-9187., t. 43. i 44.) i koji usto sam po sebi nije zemljopisni naziv, ali barem može pružiti podatak potrošaču da proizvod koji nosi tu oznaku dolazi iz određenog mjesta, regije ili države (vidjeti presudu od 10. studenog 1992., Exportur, C-3/91, Zb., str. I-5529., t. 11.).

– Uredba br. 2081/92

Očitovanja podnesena Sudu

- 55 Budvar tvrdi da je Bud kratica imena grada Budweis – čije ime na češkom glasi České Budějovice – koji je mjesto podrijetla njegova piva te da stoga sadržava zemljopisno upućivanje kojim se uspostavlja odnos s pivarskom tradicijom tog grada i koje posebno odražava svjetski ugled piva iz Budweisa koji se može pripisati njegovoj izvrsnoj kakvoći.
- 56 Prema tvrdnji Budvara, naziv Bud – koji je u Austriji zaštićen bilateralnom konvencijom – stoga je kvalificirana oznaka zemljopisnog podrijetla ili oznaka

izvornosti, odnosno oznaka ili naziv koji ispunjavaju uvjete za registraciju iz Uredbe br. 2081/92.

- 57 Budvar ističe da iz sudske prakse Suda (gore navedena presuda Warsteiner Brauerei, t. 47.) proizlazi da nacionalni sustav zaštite kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla ili oznake izvornosti kao što je Bud, sličan sustavu koji je uspostavljen bilateralnom konvencijom nije protivan Uredbi br. 2081/92.
- 58 Osim toga, Budvar ističe da ako je naziv Bud, kako je zaštićen bilateralnom konvencijom, tek jednostavna oznaka zemljopisnog podrijetla – to jest, oznaka zemljopisnog podrijetla koja nije povezana s karakteristikama proizvoda i njegovim zemljopisnim podrijetlom –, presuda u predmetu Warsteiner Brauerei, posebno točka 54., naznačuje *a fortiori* da primjena te nacionalne zaštite nije protivna Uredbi br. 2081/92, jer su takve oznake očigledno izvan područja primjene te uredbe.
- 59 Prema tvrdnji Budvara, Uredbom br. 2081/92 zaštita oznaka koje su u njoj navedene uređuje se samo na razini Zajednice. Iz toga slijedi da razlika između jednostavnih oznaka zemljopisnog podrijetla i kvalificiranih oznaka, koju utvrđuje nacionalni sud, nije relevantna kada se razmatra isključivo nacionalna zaštita koja se pruža bilateralnom konvencijom. S obzirom na prethodno navedenu presudu u predmetu Warsteiner Brauerei, posebno t. 43. i 44., taj je zaključak primjenjiv čak i kad nema rizika zavaravanja potrošača.
- 60 Ammersin ističe da presuda Warsteiner Brauerei ne pruža odgovor na pitanje na kojem se temelji spor iz glavnog postupka, a ono glasi može li se apsolutna zaštita, koja je prema Uredbi br. 2081/92 rezervirana za kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti, dodijeliti na razini država članica usporedno sa sustavom koji je uspostavljen navedenom uredbom.
- 61 Odgovor na to pitanje treba biti niječan jer je iz predmeta, svrhe i strukture Uredbe br. 2081/92 jasno da je ta uredba iscrpna do te mjere da se njome pruža apsolutna zaštita. Ammersin navodi, prvo, da se tom uredbom zaštita naziva podvrgava strogim uvjetima prema kojima naziv mora biti naziv mjesta te mora postojati izravna veza između kakvoće dotičnog proizvoda i mjesta iz kojeg on potječe (članak 2. stavak 2. Uredbe br. 2081/92), a kao drugo, da se zaštita dodjeljuje samo nakon obveznog postupka prijave, verifikacije i registracije koji posebno uključuje detaljnu ocjenu usklađenosti sa specifikacijama proizvoda (članak 4. i naredni članci te uredbe).
- 62 Prema tvrdnji Ammersina iz toga proizlazi da su Uredbi br. 2081/92 protivni nacionalni sustavi zaštite koji dodjeljuju apsolutnu zaštitu oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti ako nije osigurano da te oznake udovoljavaju i strogim zahtjevima propisanim tom uredbom.
- 63 Takvo je tumačenje utemeljeno na članku 17. Uredbe br. 2081/92, iz kojeg proizlazi da nacionalni sustavi zaštite kvalificiranih oznaka zemljopisnog podrijetla, uključujući sustave utemeljene na bilateralnim konvencijama, mogu ostati na snazi dulje od šestomjesečnog razdoblja predviđenog tom odredbom samo ako se u tom roku prijave Komisiji.

- 64 Oznake izvora zaštićene bilateralnom konvencijom, osobito naziv Bud, nisu, međutim, bile prijavljene Komisiji u tom roku, koji je za Republiku Austriju istekao 30. lipnja 1999. Stoga više ne mogu uživati zaštitu.
- 65 Austrijska vlada tvrdi da ako se pođe od pretpostavke da je naziv koji je predmet u glavnom postupku tek jednostavna oznaka zemljopisnog podrijetla, iz sudske prakse Suda proizlazi da je zaštita koja se pruža bilateralnom konvencijom u skladu s Uredbom br. 2081/92.
- 66 Ta vlada nadalje tvrdi da iz sudske prakse Suda jednako tako proizlazi da primjena nacionalnih pravila kojima se štite nazivi koji ispunjavaju uvjete za registraciju iz te uredbe nije protivna Uredbi br. 2081/92.
- 67 Njemačka vlada tvrdi da je, ako se predmet odnosi na jednostavnu oznaku zemljopisnog podrijetla, zaštita naziva Bud kako je predviđena bilateralnom konvencijom u skladu s Uredbom br. 2081/92 zato što se ta uredba primjenjuje samo na kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla, to jest oznake koje su bitno povezane s karakteristikama ili kakvoćom predmetnog proizvoda.
- 68 S druge strane, ako se predmet u glavnom postupku odnosi na kvalificiranu oznaku podrijetla, ta vlada smatra da je potrebno imati na umu činjenicu da se Uredbom br. 2081/92 predviđa samo registracija oznaka podrijetla iz država članica (vidjeti članak 5. stavak 4. i stavak 5. te uredbe). Iz uvodnih izjava Uredbe proizlazi da se ona temelji na premisi da će se sustav koji se njome uspostavlja dopunjavati u suradnji s trećim zemljama. Trenutačno, međutim, ne postoji sporazum između Europske unije i Češke Republike.
- 69 Stoga se ne mogu uložiti prigovori u pogledu zaštite koja se pruža bilateralnom konvencijom ako u njoj navedene kvalificirane oznake izvora po svojem sadržaju udovoljavaju uvjetima Uredbe br. 2081/92.
- 70 Francuska vlada ističe da se člankom 12. stavkom 1. Uredbe br. 2081/92 odobrava daljnje važenje međunarodnih sporazuma zaključenih prije stupanja te uredbe na snagu.
- 71 Stoga nema dvojbe da zaštita koja se bilateralnom konvencijom pruža nazivu Bud ne može biti neusklađena s Uredbom br. 2081/92, posebno s obzirom na činjenicu da je taj naziv svrstan među zaštićene oznake podrijetla od 31. listopada 1958., između ostalog u okviru Lisabonskog ugovora za zaštitu oznaka podrijetla i njihovu međunarodnu registraciju, te da ga je 1975. godine tako registrirala Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo.
- 72 Komisija ističe da iz sudske prakse proizlazi da pružanje apsolutne zaštite na temelju bilateralne konvencije, eventualno zajedno s drugim nacionalnim zakonskim odredbama, to jest bez obzira na to dolazi li do uporabe kojom nastaje rizik zavaravanja potrošača, oznaci zemljopisnog podrijetla kao što je ona koja je predmet u glavnom postupku, ako ne postoji veza između karakteristika predmetnog proizvoda i njegova zemljopisnog podrijetla, nije protivno Uredbi br. 2081/92.

Odgovor Suda

- 73 Sud je već presudio da ni iz jedne odredbe Uredbe br. 2081/92 ne proizlazi da se jednostavne oznake zemljopisnog podrijetla ne mogu zaštititi nacionalnim zakonodavstvom države članice (vidjeti presudu Warsteiner Brauerei, t. 45.).
- 74 Cilj Uredbe br. 2081/92 jest oznakama zemljopisnog podrijetla na koje se odnosi osigurati ujednačenu zaštitu unutar Zajednice; njome je uvedena obveza da te oznake budu registrirane u Zajednici kako bi mogle uživati zaštitu u svakoj državi članici, dok se nacionalna zaštita koju država članica pruža oznakama zemljopisnog podrijetla koje ne udovoljavaju uvjetima za registraciju iz Uredbe br. 2081/92 uređuje nacionalnim pravom te države članice i ograničena je na njezino područje (vidjeti presudu Warsteiner Brauerei, t. 50.).
- 75 Činjenica da se nacionalnim sustavom zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla koja je predmet u glavnom postupku pruža apsolutna zaštita, neovisno o tome postoji li rizik zavaravanja potrošača, ne dovodi u pitanje to tumačenje.
- 76 Područje primjene Uredbe br. 2081/92 nije određeno u funkciji takve okolnosti, nego u biti ovisi o prirodi oznake, i to na način da obuhvaća samo oznake proizvoda kod kojih postoji određena veza između njihovih karakteristika i zemljopisnog podrijetla, i o činjenici da se pružena zaštita proteže na Zajednicu.
- 77 Za potrebe hipoteze iz prvog pitanja, neosporno je da naziv koji je predmet u glavnom postupku nije oznaka obuhvaćena područjem primjene Uredbe br. 2081/92. Osim toga, zaštita koju taj naziv uživa na temelju bilateralnih sporazuma ograničena je na austrijsko državno područje.
- 78 S obzirom na gore navedeno, na prvo pitanje, u mjeri u kojoj se odnosi na Uredbu br. 2081/92, valja odgovoriti da primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se jednostavnoj i posrednoj oznaci zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici nije protivna toj uredbi.

– Članci 28. UEZ-a i 30. UEZ-a

Očitovanja podnesena Sudu

- 79 Budvar uvodno navodi da se predmet glavnog postupka odnosi samo na izravni uvoz u Austriju iz treće zemlje, odnosno Sjedinjenih Američkih Država, te da stoga ne uključuje prepreku za trgovinu između država članica. Stoga ne utječe na unutarnje tržište i ne ulazi u područje primjene članka 28. UEZ-a.
- 80 Osim toga, Budvar tvrdi da, u skladu sa sudskom praksom Suda, primjena pravila, utvrđenih međunarodnim sporazumom između država članica, o zaštiti oznaka podrijetla i oznaka izvornosti, pod uvjetom da na datum stupanja tog sporazuma na snagu, ili nakon toga datuma, zaštićeni nazivi nisu postali generički u državi podrijetla nije protivna člancima 28. UEZ-a i 30. UEZ-a.
- 81 Prema tvrdnji Budvara, sudska se praksa *a fortiori* primjenjuje na situaciju koja se, kao što je slučaj u glavnome postupku, odnosi na sporazum između države članice i

treće zemlje kojim se pruža takva zaštita, naročito zato što je neosporno – posebice jer se to izričito navodi u članku 6. bilateralne konvencije – da oznaka Bud niti jest niti je ikada bila generički izraz.

- 82 Ammersin navodi da iz sudske prakse Suda ne proizlazi da je apsolutna zaštita naziva kao što je Bud opravdana člankom 30. UEZ-a. Opravdane su samo jednostavne oznake zemljopisnog podrijetla – prije svega, nazivi mjesta – s velikim ugledom, koji za proizvođače sa sjedištem u mjestima na koja se odnose predstavljaju osnovno sredstvo privlačenja kupaca. Oznaka Bud nije naziv mjesta niti ima ugled među potrošačima.
- 83 Ammersin također tvrdi da se zaštita naziva Bud ne može opravdati ni člankom 28. UEZ-a, to jest važnim razlogom u općem interesu, kao što je zaštita potrošača ili poštena trgovina. Ti se ciljevi mogu na odgovarajući način postići pružanjem zaštite od rizika zavaravanja potrošača. U tim je okolnostima apsolutna zaštita očigledno neproporcionalna.
- 84 Austrijska vlada ističe da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, ograničenja uvoza i izvoza, ako su ta ograničenja opravdana zaštitom industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a u toj mjeri da su potrebna za zaštitu prava koja predstavljaju točno određen predmet tog vlasništva, nisu protivna članku 28. UEZ-a.
- 85 To se opravdanje jednako primjenjuje i na jednostavne oznake zemljopisnog podrijetla i na posredne oznake zemljopisnog podrijetla.
- 86 Ta vlada navodi da nazivi zaštićeni bilateralnom konvencijom – čak i ako ne predstavljaju kvalificirane oznake zemljopisnog podrijetla ili oznake izvornosti koje mogu biti obuhvaćene područjem primjene Uredbe br. 2081/92 – imaju poseban ugled kojim se mogu opravdati ograničenja slobodnog kretanja robe.
- 87 Ti su nazivi navedeni u prilogama bilateralnom sporazumu na prijedlog zainteresiranih nacionalnih krugova, na temelju očekivanja potrošača i u dogovoru s nadležnim interesnim skupinama i upravama.
- 88 Cilj bilateralne konvencije bio je spriječiti da se zaštićene oznake nepravilno upotrebljavaju i postanu generičke.
- 89 Njemačka vlada napominje da zaštita koja se bilateralnom konvencijom pruža jednostavnim oznakama zemljopisnog podrijetla jest mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje u smislu članka 28. UEZ-a, ali da je opravdana na temelju članka 30. UEZ-a razlogom zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva ili, kao druga mogućnost, na temelju članka 28. UEZ-a, kao važan razlog u općem interesu, posebno u odnosu na poštenu trgovinu ili zaštitu potrošača.
- 90 U pogledu članka 30. UEZ-a, njemačka vlada tvrdi da iz sudske prakse Suda proizlazi da se zabranom korištenja naziva Bud bilateralnom konvencijom štiti trgovačko vlasništvo u oznakama podrijetla u smislu tog članka te da se time stoga može opravdati postavljanje prepreke trgovini koje je zabranjeno člankom 28. UEZ-a.

- 91 Da je ustanovljeno da je naziv koji je predmet u glavnom postupku jednostavna oznaka podrijetla, iz toga bi proizlazilo da bi ta oznaka bila zaštićena od rizika iskorištavanja njezina ugleda. Osim toga, bilo bi nevažno ima li ta oznaka uistinu ugled i je li osoba koja nema pravo na to uistinu iskorištavala ugled te oznake izvora stavljajući svoje proizvode na tržište.
- 92 Njemačka vlada podredno tvrdi da se, ako postoje važni razlozi u općem interesu, posebno u odnosu na poštnu trgovinu i zaštitu potrošača, državama članicama dopušta donošenje nacionalnih odredaba o uporabi oznaka koje mogu zavaravati potrošače, a da se pritom ne traži da potrošači uistinu budu zavarani. To se načelo potvrđuje raznim direktivama.
- 93 Komisija ističe da zabrana stavljanja na austrijsko tržište piva pod nazivom American Bud, koja proizlazi iz bilateralne konvencije, jest mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje uvoza u smislu članka 28. UEZ-a, koja je opravdana jer se odnosi na zaštitu industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a.
- 94 U tom pogledu Komisija ističe da su u skladu sa sudskom praksom Suda zemljopisni nazivi kao što je Bud, kojima se međunarodnim sporazumom pruža apsolutna zaštita premda ne postoji veza između karakteristika predmetnih proizvoda i njihova zemljopisnog podrijetla, obuhvaćeni opravdanjem koje se odnosi na industrijsko i trgovačko vlasništvo navedenim u članku 30. UEZ-a.

Odgovor Suda

- 95 Članci 28. UEZ-a i 30. UEZ-a primjenjuju se bez razlike na proizvode podrijetlom iz Zajednice i na proizvode za koje je odobreno puštanje u slobodan promet u bilo kojoj državi članici bez obzira na stvarno podrijetlo tih proizvoda. Stoga se uz navedena ograničenja ti članci primjenjuju na pivo American Bud koje je predmet u glavnom postupku (vidjeti u tom smislu presudu od 7. studenog 1989., Nijman, 125/88, Zb., str. 3533., t. 11.).
- 96 U predmetu u glavnom postupku zabrana stavljanja na austrijsko tržište piva pod nazivom Bud iz drugih zemalja a ne Češke Republike, koja proizlazi iz bilateralne konvencije, može utjecati na uvoz tog proizvoda pod tim nazivom iz drugih država članica i stoga predstavljati prepreku trgovini unutar Zajednice. Stoga takvo pravilo jest mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje u smislu članka 28. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presude Nijman, t. 12., i Exportur, t. 19. i 20.).
- 97 Nacionalno zakonodavstvo koje zabranjuje uporabu zemljopisnog naziva za robu koja potječe iz treće zemlje i koja se pušta u slobodan promet u drugim državama članicama u kojima se zakonito stavlja na tržište ne isključuje apsolutno uvoz tih proizvoda u predmetne države članice. Vjerojatno će, međutim, otežati stavljanje te robe na tržište i time priječiti trgovinu između država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 5. prosinca 2000., Guimont, C-448/98, Zb., str. I-10663., t. 26.).
- 98 Stoga je potrebno ispitati može li se to ograničenje slobodnog kretanja robe opravdati prema pravu Zajednice.

- 99 Sud je već presudio, u odnosu na apsolutnu zaštitu oznake podrijetla koja se pruža bilateralnim sporazumom koja je u biti iste vrste kao što je ona koja je predmet u glavnom postupku, da je cilj takvog sporazuma, kojim se namjerava spriječiti proizvođače iz države ugovornice da koriste zemljopisne nazive druge države i time iskoriste ugled proizvoda poduzeća sa sjedištem u regijama ili mjestima na koja ti nazivi upućuju, osigurati pravedno tržišno natjecanje. Može se smatrati da takav cilj ulazi u područje zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a, pod uvjetom da predmetni nazivi ni u vrijeme stupanja tog sporazuma na snagu ni naknadno nisu postali generički u zemlji podrijetla (vidjeti presudu Exportur, t. 37., i presudu od 4. ožujka 1999., Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, C-87/97, Zb., str. I-1301., t. 20.).
- 100 Kao što proizlazi iz bilateralne konvencije, posebno njezinih članaka 1., 2. i 6., taj cilj čini temelj sustava zaštite uspostavljenog predmetnim bilateralnim sporazumima.
- 101 Stoga, ako iz utvrđenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da, prema činjeničnim okolnostima i percepcijama u Češkoj Republici, naziv Bud označava regiju ili mjesto smješteno na državnom području te države te da je njegova zaštita tamo opravdana na temelju kriterija utvrđenih u članku 30. UEZ-a, tom članku nije protivno ni proširenje takve zaštite na državno područje države članice kao što je, u ovom slučaju, Republika Austrija (vidjeti u tom smislu presudu Exportur, t. 38.).
- 102 S obzirom na gore navedeno, na prvo pitanje, koje se odnosi na članke 28. i 30. UEZ-a, valja odgovoriti da primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se jednostavnom i posrednom oznakom zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje pruža zaštita u predmetnoj državi članici bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici, pod uvjetom da zaštićeni naziv nije postao generički u državi podrijetla ni na dan stupanja tog sporazuma na snagu ni naknadno, nije protivna tim člancima (vidjeti presudu Exportur, t. 39.).
- 103 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti da primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se jednostavnom i posrednom oznakom zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici nije protivna članku 28. UEZ-a i Uredbi br. 2081/92.

Drugo pitanje

- 104 Drugim pitanjem nacionalni sud u biti pita je li primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se nazivu koji se u toj zemlji ni izravno ni neizravno ne odnosi na zemljopisno podrijetlo proizvoda pruža zaštita u predmetnoj državi članici bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici protivna Uredbi br. 2081/92 ili članku 28. UEZ-a.

Očitovanja podnesena Sudu

- 105 Budvar ističe da je zaštita koja se bilateralnom konvencijom pruža nazivu Bud nespojiva s člankom 28. UEZ-a samo ako ni u dotičnoj državi članici ni u trećoj zemlji nema misaone asocijacije između zaštićene oznake koja je zapravo preinačen oblik punog imena mjesta u kojem se proizvodi zaštićeni proizvod, s jedne strane, i konkretnog naziva i mjesta proizvodnje proizvoda zaštićenog tom oznakom, s druge strane. Primjena takve zaštite spojiva je s Uredbom br. 2081/92 čak i ako je takva asocijacija potpuno isključena.
- 106 Ammersin i njemačka vlada tvrde da se, ako se naziv Bud u zemlji podrijetla ne smatra zemljopisnim nazivom određenog proizvoda ni jednostavnom ili posrednom oznakom zemljopisnog podrijetla, zaštita tog naziva ne može opravdati razlogom zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a.

Odgovor Suda

- 107 Ako sud koji je uputio zahtjev utvrdi da prema činjeničnim okolnostima i percepcijama koje prevladavaju u Češkoj Republici naziv Bud ni izravno ni neizravno ne označava regiju ili mjesto na državnom području te države, postavlja se pitanje može li se apsolutna zaštita tog naziva, predviđena bilateralnom konvencijom, koja znači prepreku slobodnom kretanju robe (vidjeti gore navedene točke 96. i 97.) opravdati prema pravu Zajednice, pozivajući se na članak 30. UEZ-a ili neki drugu osnovu.
- 108 U tom slučaju, ne dovodeći u pitanje nijednu zaštitu u skladu s određenim pravima kao što je pravo žiga, zaštita tog naziva ne bi se mogla opravdati razlogom zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva u smislu članka 30. UEZ-a (vidjeti u tom smislu presudu Exportur, t. 37. i presude od 7. svibnja 1997., Pistre i dr., od C-321/94 do C-324/94, Zb., str. I-2343., t. 53.).
- 109 U tim okolnostima potrebno je ispitati može li se takva prepreka opravdati neodložnim zahtjevom u općem interesu, kao što je poštena trgovina ili zaštita potrošača.
- 110 Da je utvrđeno da naziv Bud ne sadržava upućivanje na zemljopisno podrijetlo proizvoda koje označava, Sud bi morao presuditi da nijedna informacija koju mu je podnio nacionalni sud ne ukazuje na to da se zaštitom tog naziva može spriječiti stjecanje nepoštene prednosti u korist gospodarskih subjekata ili zavaravanje potrošača u pogledu bilo koje karakteristike tih proizvoda.
- 111 Stoga na drugo pitanje valja odgovoriti da je primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se nazivu koji u toj zemlji ne upućuje ni izravno ni neizravno na zemljopisni izvor proizvoda koji označava pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici protivna članku 28. UEZ-a.

Treće i četvrto pitanje

- 112 Trećim i četvrtim pitanjem, koje valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li prvi stavak članka 307. UEZ-a tumačiti na način da se sudu države članice

dopušta primjena odredaba bilateralnih sporazuma kao što su oni koji su predmet u glavnom postupku, sklopljenih između te države i treće zemlje, kojima se pruža zaštita nazivu iz te treće zemlje, čak i ako se dokaže da su te odredbe protivne pravilima Ugovora jer se tiču obveze koja proizlazi iz sporazuma sklopljenih prije datuma pristupanja predmetne države članice Europskoj uniji, i zahtijeva li se drugim stavkom toga članka od nacionalnog suda da tumači te odredbe na način da budu usklađene s pravom Zajednice.

Očitovanja podnesena Sudu

- 113 Budvar primjećuje da je Republika Austrija sklopila predmetni bilateralni sporazum prije pristupanja Europskoj uniji, do kojeg je došlo 1. siječnja 1995., te da priopćenje saveznog kancelara objavljeno 1997., odnosno nakon pristupanja, u skladu sa samim njegovim tekstom, ima samo deklaratornu vrijednost. Prema tvrdnji Budvara, bilateralnu konvenciju nije održalo na snazi to priopćenje, nego je nakon raspada Češke i Slovačke Federativne Republike 1. siječnja 1993. ona ostala na snazi na temelju pravila međunarodnog javnog prava o sukcesiji država.
- 114 U tim okolnostima Budvar ističe da je Republika Austrija imala pravo, na temelju prvog stavka članka 307. UEZ-a, u skladu s tumačenjem Suda, ili čak na temelju međunarodnog javnog prava, poduzeti sve potrebne mjere u svrhu zaštite naziva Bud predviđene bilateralnom konvencijom bez obzira na odredbe prava Zajednice.
- 115 Budvar tvrdi da su, čak i pod pretpostavkom da u odnosu na zaštitu predviđenu bilateralnom konvencijom između te konvencije i prava Zajednice postoji sukob, ustanove Zajednice spriječene, na temelju prvog stavka članka 307. UEZ-a, primjenjivati sve primarno i sekundarno pravo Zajednice sve dok se taj sukob ne razriješi, možda i otkazivanjem bilateralne konvencije.
- 116 Prema tvrdnji Budvara, jedine primjerene mjere za otklanjanje neusklađenosti između sporazuma koji je sklopljen prije pristupanja države članice Europskoj uniji i Ugovora su postupci dopušteni na temelju međunarodnog javnog prava, poput ponovnih pregovora o sporazumu ili tumačenja sporazuma na način da je sukladan pravu Zajednice.
- 117 Ne planiraju se ponovni pregovori o bilateralnoj konvenciji. Osim toga, iz teksta članka 7. stavka 1. te konvencije – odredbe koja je u tom pogledu potpuno jednoznačna – proizlazi da zaštita koja se konvencijom pruža predmetnom nazivu ne ovisi o riziku zabune ili zavaravanja potrošača.
- 118 Ammersin ističe da se prvi stavak članka 307. UEZ-a ne primjenjuje na predmet u glavnom postupku jer Republika Austrija na dan pristupanja Europskoj uniji nije imala obveza koje proizlaze iz te bilateralne konvencije.
- 119 Republika Austrija nije imala nikakve obveze na temelju međunarodnog prava u razdoblju prije priopćenja saveznog kancelara, koje uključuje datum njezina pristupanja Europskoj uniji. Osim toga, ne postoji nikakav običaj međunarodnog prava u vezi sa sukcesijom država na temelju kojeg bi bilateralni sporazumi ostali na snazi nakon raspada Češke i Slovačke Federativne Republike.

- 120 Dakle, Republika Austrija je obveze iz bilateralne konvencije prema Češkoj Republici preuzela samo na osnovi priopćenja saveznog kancelara. Suprotno tekstu tog priopćenja, ono je dakle konstitutivne naravi.
- 121 Bilateralna konvencija može se protumačiti na način da je usklađena s pravom Zajednice ako se shvati da je, na temelju te konvencije, naziv Bud zaštićen samo onda ako su potrošači uistinu zavarani. Članak 7. stavak 1. konvencije ne sadržava zahtjev za apsolutnom zaštitom, ali umjesto toga predviđa primjenu „sudskih i upravnih mjera [...] za djelovanje protiv nepoštenog tržišnog natjecanja ili drugi način sprečavanja zabranjenih oznaka”.
- 122 U skladu s austrijskim pravom i, preciznije, njegovim odredbama o nepoštenom tržišnom natjecanju, svi zahtjevi naloga za zabranu korištenja naziva podložni su uvjetu da se ti nazivi rabe na način koji navodi na krivi zaključak.
- 123 Osim toga, prema tvrdnji Ammersina, članak 7. stavak 2. bilateralne konvencije može se primijeniti na predmet u glavnom postupku jer je naziv American Bud, koji je upotrijebljen kao registrirani žig, izmijenjeni oblik zaštićene oznake u smislu te odredbe. Između tog žiga i zaštićene oznake Bud zapravo postoje značajne razlike – posebno u obliku koji se rabi kao etiketa na boci – i potrošači ga percipiraju kao neovisan žig.
- 124 U tom pogledu Ammersin tvrdi da drugi stavak članka 307. UEZ-a pojašnjava članak 10. UEZ-a, kojim se uvodi opća obveza državama članicama da postupaju na način koji je povoljan za Zajednicu. Iz sudske prakse povezane s člankom 10. UEZ-a posebno proizlazi da kada je kod primjene nacionalnog prava nacionalni sud pozvan da protumači to pravo, on to mora učiniti uzimajući što više u obzir tekst i svrhu nadređenih odredaba prava Zajednice, kako bi se postigli rezultati koji su se namjeravali postići Ugovorom te time i usklađenost s Uredbom br. 2081/92 i člankom 28. UEZ-a.
- 125 Austrijska vlada navodi da su se i Republika Austrija i Češka Republika priklonile prevladavajućem mišljenju da su za države obvezujući međunarodni ugovori koje su sklopile njihove države prednice. Načelo kontinuiteta u situacijama kao što je ona koja je predmet u glavnom postupku izraženo je u članku 34. stavku 1. Bečke konvencije o sukcesiji država glede međunarodnih ugovora. Osim toga, to je načelo u skladu s običajnim međunarodnim pravom. Nakon prestanka postojanja države koju je naslijedila Češka Republika, na valjanost predmetnih bilateralnih sporazuma ni u kom slučaju nije utjecala njihova primjena na bilateralne odnose između Republike Austrije i Češke Republike.
- 126 Prema tvrdnji te vlade, priopćenje saveznog kancelara stoga ima isključivo deklaratornu vrijednost.
- 127 Osim toga, austrijska vlada naglašava da se, u skladu s člankom 31. stavkom 1. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora od 23. svibnja 1969., „međunarodni ugovor mora tumačiti u dobroj vjeri, prema uobičajenom smislu izraza iz ugovora u njihovu kontekstu i u svjetlu predmeta i svrhe ugovora”.

- 128 Prema tvrdnji te vlade, ako se uzme u obzir smisao relevantnih izraza iz bilateralne konvencije u njihovu kontekstu i u svjetlu predmeta i svrhe te konvencije, ti se izrazi ne mogu tumačiti na način da se nazivu Bud, kao jednostavnoj ili posrednoj oznaci zemljopisnog podrijetla, pruža samo zaštita protiv rizika zavaravanja potrošača, a ne apsolutna zaštita. Stoga je takvo tumačenje *a priori* isključeno.
- 129 Prema tvrdnji njemačke vlade, bilateralna konvencija sadržava prava i obveze koje je Republika Austrija preuzela prije pristupanja Europskoj uniji. U skladu s prvim stavkom članka 307. UEZ-a, pravo Zajednice ne utječe na takvu konvenciju i njezina je primjena nadređena pravu Zajednice.
- 130 Činjenica da treća zemlja koja je sklopila bilateralnu konvenciju, a to je Čehoslovačka Socijalistička Republika, više ne postoji ne dovodi u pitanje to tumačenje. Republika Austrija – kao i Savezna Republika Njemačka, a koliko je poznato njemačkoj vladi i brojne druge države članice – priznala je kontinuitet većine međunarodnih ugovora i stoga je postupala u skladu s uobičajenom međudržavnom praksom.
- 131 Prema tvrdnji njemačke vlade, za povoljno tumačenje u smislu prava Zajednice potrebna je izmjena bilateralne konvencije nakon što su u tu svrhu provedeni bilateralni pregovori, a ako takvi pregovori nisu uspješni, ta se konvencija otkazuje ili suspendira. Međutim, nacionalni su sudovi u međuvremenu ovlašteni štititi predmetna prava čak i ako su ona suprotna pravu Zajednice. Ta vlada navodi da sud koji je uputio zahtjev nije naznačio može li se predmetna konvencija otkazati.
- 132 Francuska vlada tvrdi da iz priopćenja saveznog kancelara proizlazi da su predmetni bilateralni sporazumi ostali na snazi između Republike Austrije i Češke Republike, bez prekida, od 1. siječnja 1993. – datuma koji je prethodio pristupanju Republike Austrije Europskoj uniji. To priopćenje nije sadržavalo odluku o neprekinutoj valjanosti bilateralne konvencije od 1997. nadalje, nego se u njemu jednostavno navela ta činjenica i pojedinci su o njoj obaviješteni. Dakle, ti su sporazumi međunarodni akti sklopljeni prije pristupanja Republike Austrije i na njih se primjenjuje članak 307. UEZ-a.
- 133 Osim toga, iz sudske prakse Suda proizlazi da se, u skladu s načelima međunarodnog prava, pravilima Zajednice – u ovom slučaju članku 28. UEZ-a i relevantnim odredbama Uredbe br. 2081/92 – može uskratiti učinak ranijim međunarodnim sporazumom – u ovom slučaju bilateralnom konvencijom – ako se tim sporazumom predmetnoj državi članici uvode obveze čije daljnje ispunjenje treća zemlja koja je ugovornica tog sporazuma može zahtijevati.
- 134 Prema tvrdnji te vlade, iz te sudske prakse proizlazi da primjenjivost takve konvencije mora provjeriti nacionalni sud, koji je također odgovoran za utvrđivanje predmetnih obveza kako bi se odredilo u kojem su opsegu one protivne primjeni članka 28. UEZ-a ili Uredbe br. 2081/92.
- 135 Francuska vlada ističe da tumačenje koje je predložio sud koji je uputio zahtjev, u predmetu u glavnom postupku, dovodi do povrede bilateralne konvencije te da stoga nije metoda koja je u okviru međunarodnog prava dopuštena za razrješenje neusklađenosti između te konvencije i prava Zajednice u smislu drugog stavka članka 307. UEZ-a, kako ga je protumačio Sud.

- 136 Prema tvrdnji te vlade, iz teksta članka 7. stavka 1. bilateralne konvencije, koji je potpuno jednoznačan, proizlazi da se *a priori* isključuje tumačenje te odredbe na način da je naziv Bud kao jednostavna i posredna oznaka zemljopisnog podrijetla zaštićen samo protiv rizika zavaravanja potrošača te da slijedom toga ne uživa apsolutnu zaštitu. Stoga se to tumačenje ne može podržavati kao tumačenje kojim se ispunjava zahtjev usklađenosti s pravom Zajednice.
- 137 Komisija tvrdi da se članak 307. UEZ-a primjenjuje na bilateralnu konvenciju jer ta konvencija utječe na primjenu Ugovora i, povrh toga, jer je zaključena između Republike Austrije i treće zemlje mnogo prije pristupanja te države članice Europskoj uniji.
- 138 Međutim, postavlja se pitanje primjenjuje li se prvi stavak članka 307. UEZ-a i na sporazum koji se, kao što je slučaj u predmetu u glavnom postupku, održava na snazi u korist države koja je naslijedila izvornu treću zemlju na temelju izjave koju su dala tijela države članice nakon njezina pristupanja Europskoj uniji.
- 139 To pitanje također potiče na pitanje smatra li se ta izjava konstitutivnom.
- 140 Komisija ističe da u skladu s međunarodnim pravom priopćenje saveznog kancelara ima samo deklaratoran učinak, jer međunarodni ugovor ostaje na snazi ako se iz postupaka ugovornih stranaka može zaključiti da su suglasne da se on zadrži.
- 141 To je činjenično pitanje, za čiju je procjenu nadležan nacionalni sud. Komisija tvrdi da nijedan element u spisu ne navodi na zaključak da stranke nisu željele zadržati predmetne bilateralne sporazume na snazi.
- 142 Komisija zaključuje da se prvi stavak članka 307. UEZ-a primjenjuje na predmet u glavnom postupku te da stoga Ugovor ne utječe ni na prava ni na obveze koji proizlaze iz bilateralne konvencije.

Odgovor Suda

- 143 Na ovo pitanje treba odgovoriti jer iz odgovora na drugo pitanje proizlazi da, pod pretpostavkom da se naziv Bud ne može smatrati izravnim ili neizravnim upućivanjem na zemljopisno podrijetlo proizvoda koje označava, zaštita koja se pruža tom nazivu predmetnim bilateralnim sporazumima protivna je članku 28. UEZ-a.
- 144 Iz prvog stavka članka 307. UEZ-a proizlazi da odredbe Ugovora ne utječu na prava i obveze iz sporazuma koji je između države članice i treće zemlje sklopljen prije datuma pristupanja te države članice.
- 145 Svrha te odredbe je pojasniti, u skladu s načelima međunarodnog prava, da primjena Ugovora o EZ-u ne utječe na dužnost predmetne države članice da poštuje prava trećih zemalja na temelju ranije sklopljenog sporazuma i da ispunjava svoje obveze u skladu s tim sporazumom (vidjeti između ostalog presudu od 4. srpnja 2000., Komisija/Portugal, C-84/98, Zb., str. I-5215., t. 53.).
- 146 Slijedom toga, kako bi se odredilo može li se ranijim međunarodnim sporazumom oduzeti učinak pravilu Zajednice, potrebno je ispitati uvode li se tim sporazumom

predmetnoj državi članici obveze čije daljnje ispunjenje treća zemlja koja je sklopila taj sporazum može zahtijevati (vidjeti u tom smislu između ostalog presude od 10. ožujka 1998., T. Port, C-364/95 i C-365/95, Zb., str. I-1023., t. 60.).

- 147 U ovom je predmetu neosporno da je zaštita naziva Bud predviđena predmetnim bilateralnim sporazumima koje su Čehoslovačka Socijalistička Republika i Republika Austrija sklopile mnogo prije no što je potonja pristupila Europskoj uniji.
- 148 Čini se da iz predmetnih bilateralnih sporazuma, posebno članka 7. stavka 1. bilateralne konvencije, također proizlazi da se njima Republici Austriji uvode obveze čije je ispunjenje Čehoslovačka Socijalistička Republika mogla zatražiti.
- 149 Međutim, postavlja se pitanje je li Češka Republika na temelju tih sporazuma stekla prava čije poštovanje još uvijek može zahtijevati od Republike Austrije.
- 150 Treba se prisjetiti da je Češka i Slovačka Federativna Republika, koja je zamijenila Čehoslovačku Socijalističku Republiku, prestala postojati nakon raspada 1. siječnja 1993. te da su je naslijedile dvije nove neovisne države, a to su Češka Republika i Slovačka Republika, svaka na odgovarajućem dijelu njezina područja.
- 151 Stoga se postavlja pitanje jesu li, u kontekstu takve sukcesije država, predmetni bilateralni sporazumi koje je zaključila Čehoslovačka Socijalistička Republika ostali na snazi nakon raspada Češke i Slovačke Federativne Republike, posebno u pogledu prava koja proizlaze iz njih u korist Češke Republike, kao što su ona koja su predmet u glavnom postupku, s takvim učinkom da su ta prava i odgovarajuće obveze Republike Austrije ostali na snazi nakon spomenutog raspada i da su slijedom toga i dalje bili na snazi na datum kada je Republika Austrija pristupila Europskoj uniji.
- 152 Neosporno je da je na navedeni datum raspada postojala široko prihvaćena međunarodna praksa utemeljena na načelu kontinuiteta međunarodnih ugovora. U skladu s tom praksom, ako nijedna država ugovornica bilateralnog sporazuma ne pokaže namjeru vođenja novih pregovora ili otkazivanja sporazuma, načelno se smatra da taj sporazum ostaje na snazi u odnosu na države koje su naslijedile raspadnutu državu.
- 153 Barem u pogledu ovog specifičnog slučaja potpunog raspada država, i ne dovodeći u pitanje mogućnost otkazivanja sporazuma ili vođenja novih pregovora o njima, očigledno je da tako shvaćeno načelo kontinuiteta međunarodnih ugovora čini referentno načelo koje je bilo široko prihvaćeno u doba predmetnog raspada.
- 154 U svakom slučaju, i bez potrebe da Sud odlučuje o pitanju je li u doba raspada Češke i Slovačke Federativne Republike to načelo kontinuiteta međunarodnih ugovora bilo uobičajeno pravilo međunarodnog prava, ne može se osporavati da je primjena tog načela u međunarodnoj praksi prava međunarodnih ugovora u to vrijeme bila potpuno usklađena s međunarodnim pravom.
- 155 U tim okolnostima važno je utvrditi jesu li i Republika Austrija i Češka Republika uistinu namjeravale primijeniti načelo kontinuiteta međunarodnih ugovora na predmetne bilateralne sporazume i postoji li ikakav dokaz o njihovim namjerama u

tom pogledu tijekom razdoblja između datuma raspada i datuma pristupanja Republike Austrije Europskoj uniji.

- 156 Kao što proizlazi posebno iz odluke Češkog nacionalnog vijeća od 17. prosinca 1992. i iz članka 5. Ustavnog zakona br. 4/1993 (vidjeti gore navedene točke 25. i 26.), Češka Republika izričito je prihvatila načelo automatskog kontinuiteta međunarodnih ugovora.
- 157 U pogledu stajališta Republike Austrije, čini se da je ona tradicionalno zastupala načelo poznato pod nazivom *tabula rasa*, prema kojem, uz iznimku međunarodnih ugovora koji se odnose na državno područje ili slučajeve u kojima se izričito pristaje na suprotno, činjenica da je državu ugovornicu naslijedila nova država automatski dovodi do prestanka važenja međunarodnih sporazuma koje je sklopila država ugovornica.
- 158 Postavlja se, međutim, pitanje je li u situaciji sukcesije država kao što je ona koja proizlazi iz potpunog raspada bivše države, a posebno u odnosu na predmetne bilateralne sporazume, Republika Austrija namjeravala primijeniti načelo navedeno u prethodnoj točki ove presude.
- 159 Kao što nezavisni odvjetnik ističe u točkama 141. i 142. svojeg mišljenja, čini se kako i iz sudske prakse austrijskih sudova i iz činjenice da je Republika Austrija, posebno u odnosu na Češku Republiku, otkazala određene sporazume zaključene s Čehoslovačkom Socijalističkom Republikom, ali isključivo za ubuduće, proizlazi da u pristupu te države članice postoje naznake, također u razdoblju između raspada Češke i Slovačke Federativne Republike i pristupanja Republike Austrije Europskoj uniji, koje pokazuju da se ona odmaknula od primjene načela *tabula rasa*.
- 160 Čini se da je austrijska praksa u pogledu država koje su naslijedile Češku i Slovačku Federativnu Republiku utemeljena na pragmatičnom pristupu, prema kojem bilateralni sporazumi ostaju na snazi ako ih nijedna ugovorna stranka nije otkazala. Takav pristup dovodi do rezultata koji su veoma slični onima koji proizlaze iz primjene načela kontinuiteta međunarodnih ugovora.
- 161 U tom pogledu na sudu koji je uputio zahtjev je da utvrdi je li Republika Austrija, u bilo kojem trenutku između raspada Češke i Slovačke Federativne Republike, do kojeg je došlo 1. siječnja 1993., i priopćenja saveznog kancelara iz 1997., pokazala da ima namjeru ponovno pregovarati o predmetnim bilateralnim sporazumima ili ih otkazati.
- 162 Ako sud koji je uputio zahtjev potvrdi tu okolnost, to bi bilo od posebnog značaja, jer je, kao što je istaknuto u gore navedenoj točki 156., Češka Republika u vrijeme raspada države prednice jasno izrazila stav da sporazumi sklopljeni s tom državom prednicom ostaju na snazi. Češka Republika time je, u svojstvu države sljednice, izričito zadržala pravo da u odnosu na Republiku Austriju ostvari prava koja je stekla na temelju predmetnih bilateralnih sporazuma.
- 163 Važnost takve okolnosti usto je potkrijepljena svrhom prvog stavka članka 307. UEZ-a, čiji je cilj dopustiti državi članici da poštuje prava koja treće zemlje mogu tražiti od nje na temelju sporazuma sklopljenih prije pristupanja te države

Europskoj uniji u slučajevima kao što je onaj koji je predmet u glavnom postupku (vidjeti gore navedenu točku 145.).

- 164 Na sudu koji je uputio zahtjev je da utvrdi jesu li, u predmetu u glavnom postupku, i Republika Austrija i Češka Republika uistinu namjeravale primijeniti načelo kontinuiteta međunarodnih ugovora na predmetne bilateralne sporazume.
- 165 U pogledu Republike Austrije, treba navesti i to da se ne može a priori odbaciti činjenicu da se izjavu o namjeri u tom pogledu, čak i ako je dana s određenim kašnjenjem (to jest, tek 1997.), ipak može uzeti u obzir u svrhu konačnog utvrđivanja namjere te države članice da prihvati Češku Republiku kao ugovornu stranku predmetnih bilateralnih sporazuma i zaključiti da u predmetnom slučaju primjena tih sporazuma jest obuhvaćena područjem primjene prvog stavka članka 307. UEZ-a.
- 166 Bilo bi drukčije da je, u bilo kojem trenutku prije objave priopćenja saveznog kancelara, Republika Austrija već jasno izrazila suprotnu namjeru.
- 167 Kada bi, nakon što izvrši potrebne provjere, posebno u pogledu elemenata navedenih u ovoj presudi, sud koji je uputio zahtjev zaključio da su na datum pristupanja Republike Austrije Europskoj uniji predmetni bilateralni sporazumi bili obvezujući za tu državu članicu u odnosu na Češku Republiku, iz toga bi proizlazilo da se te sporazume može smatrati aktima sklopljenima prije pristupanja Republike Austrije Europskoj uniji u smislu prvog stavka članka 307. UEZ-a.
- 168 Treba dodati da se od država članica, u skladu s drugim stavkom te odredbe, zahtijeva da poduzmu sve odgovarajuće korake za otklanjanje neusklađenosti između sporazuma sklopljenog prije pristupanja države članice i Ugovora.
- 169 Iz toga slijedi da je sud koji je uputio zahtjev dužan utvrditi može li se izbjeći moguća neusklađenost između Ugovora i bilateralne konvencije tako što će tu konvenciju, koliko god je to moguće i poštujući međunarodno pravo, protumačiti na način da je usklađena s pravom Zajednice.
- 170 Ako se pokaže neizvedivim neki sporazum sklopljen prije pristupanja države članice Europskoj uniji protumačiti na način da je usklađen s pravom Zajednice, onda se, u okviru članka 307. UEZ-a, toj državi ostavlja mogućnost poduzimanja odgovarajućih mjera, ali ona ostaje obvezna otkloniti sve neusklađenosti koje postoje između ranijeg sporazuma i Ugovora. Ako ta država članica naiđe na poteškoće koje onemogućuju prilagodbu sporazuma, ne može se isključiti obveza otkazivanja tog sporazuma (vidjeti gore navedenu presudu Komisija/Portugal, t. 58.).
- 171 U tom pogledu treba istaknuti da se člankom 16. stavkom 3. bilateralne konvencije predviđa da dvije ugovorne stranke mogu otkazati konvenciju uz pismenu obavijest diplomatskim kanalima najmanje godinu dana unaprijed.
- 172 Osim toga, očekujući da će se jednim od koraka iz drugog stavka članka 307. UEZ-a uspješno otkloniti eventualne neusklađenosti između sporazuma sklopljenog prije pristupanja predmetne države članice Europskoj uniji i Ugovora, prvim stavkom toga članka toj se državi dopušta da nastavi primjenjivati takav sporazum ako on sadržava obveze koje za tu državu ostaju obvezujuće u skladu s međunarodnim pravom.

- 173 S obzirom na gore navedeno, na treće i četvrto pitanje valja odgovoriti da prvi stavak članka 307. UEZ-a treba tumačiti na način da se sudu države članice dopušta, uz obvezu tog suda da izvede zaključke, između ostalog, i u pogledu elemenata navedenih u ovoj presudi, da primijeni odredbe bilateralnih sporazuma kao što su oni koji su predmet u glavnom postupku, sklopljenih između te države i treće zemlje, kojima se pruža zaštita nazivu iz treće zemlje, čak i ako se dokaže da su te odredbe u suprotnosti s pravilima Ugovora na osnovi činjenice da se tiču obveze koja proizlazi iz sporazuma sklopljenih prije datuma pristupanja predmetne države članice Europskoj uniji. Očekujući da će se jednim od koraka iz drugog stavka članka 307. UEZ-a uspješno otkloniti eventualne neusklađenosti između sporazuma sklopljenog prije dotičnog pristupanja i spomenutog Ugovora, prvim stavkom toga članka toj se državi dopušta da nastavi primjenjivati takav sporazum ako on sadržava obveze koje za tu državu ostaju obvezujuće u skladu s međunarodnim pravom.

Troškovi

- 174 Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koje su imale austrijska, njemačka i francuska vlada, kao i Komisija, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga,

SUD,

odgovarajući na pitanja koja mu je postavio Handelsgericht Wien rješenjem od 26. veljače 2001., odlučuje:

- 1. Primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se jednostavnoj i posrednoj oznaci zemljopisnog podrijetla iz te treće zemlje pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici nije protivna članku 28. UEZ-a i Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode, kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 535/97 od 17. ožujka 1997.**
- 2. Primjena odredbe bilateralnog sporazuma između države članice i treće zemlje kojom se nazivu koji u toj zemlji ne upućuje ni izravno ni neizravno na zemljopisno podrijetlo proizvoda koji označava pruža zaštita u državi članici uvoza bez obzira na to postoji li rizik zavaravanja potrošača, te kojom se može spriječiti uvoz proizvoda koji je zakonito stavljen na tržište u drugoj državi članici protivna je članku 28. UEZ-a.**
- 3. Prvi stavak članka 307. UEZ-a treba tumačiti na način da se sudu države članice dopušta, uz obvezu tog suda da izvede zaključke, između ostalog, i u pogledu kriterija navedenih u ovoj presudi, da primijeni odredbe bilateralnih sporazuma kao što su oni koji su predmet u glavnom postupku, sklopljenih između te države i treće zemlje, kojima se pruža**

zaštita nazivu iz treće zemlje, čak i ako se dokaže da su te odredbe u suprotnosti s pravilima Ugovora o EZ-u, na osnovi činjenice da se tiču obveze koja proizlazi iz sporazuma sklopljenih prije datuma pristupanja predmetne države članice Europskoj uniji. Očekujući da će se jednim od koraka iz drugog stavka članka 307. UEZ-a uspješno otkloniti eventualne neusklađenosti između sporazuma sklopljenog prije dotičnog pristupanja i Ugovora, prvim stavkom toga članka toj se državi dopušta da nastavi primjenjivati takav sporazum ako on sadržava obveze koje za tu državu ostaju obvezujuće u skladu s međunarodnim pravom.

Javno objavljeno u Luxembourg 18. studenoga 2003.

[Potpisi]

* Jezik postupka: njemački.

RADNI PRIJEVOD